

[Hauch.]

kommende, at de fastsatte Summer naturligvis ikke efter hans Opfattelse var Normen for, hvad man kunde og burde stille til Raadighed, dersom det viste sig, at der blev Brug for større Beløb.

Der er i det andet høje Ting kommet en Bestemmelse ind i dette Lovforslag, som betyder, at Staten indgaar i nogen Risiko i Forbindelse med de Beløb, her er Tale om at udlaane, idet der i § 3 er indsat en Bestemmelse om, at Staten skal bære 25 pCt. af det Tab, som maatte fremkomme for Banker og Sparekasser gennem Udlaan i Henhold til Loven, og at man endogsaa i visse Tilfælde kan gaa til 50 pCt. af det eventuelle Tab, som maatte fremkomme. Jeg hilser i og for sig med Tilfredshed disse Bestemmelser, der forhaabentlig vil betyde noget i Henseende til en større Udnyttelse af hele det Laangivningsarbejde, som der her stilles Penge til Raadighed for, idet der jo altid er forbundet en Risiko med at laane Penge ud, og naar man holder sig til den foreliggende Form, hvorefter vedkommende Pengeinstitutter selv skal bære de 75 pCt., eventuelt 50 pCt., af Tabet, maa jeg mene, at Staten har den Sikkerhed, som det er nødvendigt for den at have, og kan være sikker paa, at Sagen ikke økonomisk set løber løbsk og tager alt for mange Penge under Forhold, som medfører Tab.

Med Hensyn til Lovforslaget om Oprettelse af Driftslaaneforeninger for Ejere og Brugere af Landejendomme har man nøjedes med at stille Forslag om 6 Mill. Kr. Jeg skulde næsten tro, det vilde vise sig, at dette Beløb ikke vil forslaa, dersom Laaneforeningerne virkelig faar den Betydning, jeg for mit Vedkommende maatte ønske dem; derfor var det ogsaa en Tilfredsstillelse for mig at høre, at man kan paaregne, at Ministeriet vil komme til Lovgivningsmagten igen, saa snart det viser sig, at dette Beløb er opbrugt.

Der er i det andet høje Ting indkommet en Bestemmelse i Lovforslaget, som har til Formaal at skabe en Slags Risikofond. Det opnaas paa den Maade, at der henlægges 5 pCt. af de Penge, som vedkommende Forening faar, til en Risikofond, saaledes at den Mand, der laaner, maa finde sig i at faa fradraget 5 pCt., som henlægges til Fonden, samtidig med at Staten indgaar i en Risiko paa et lige saa stort Procenttal, 5 pCt. Dersom dette kan bidrage til, at Starten af Laaneforeninger lettes, mener jeg, man her er inde paa en Vej, som er rigtig; den opmuntrer, og den giver en Hjælp til Selvhjælp, som maaske kan

være paakrævet, idet jeg paa ingen Maade er blind for — det var vi heller ikke i det Udvalg, der behandlede Spørgsmaalet —, at der vil være nogen Ængstelse for at gaa ind i det solidariske Ansvar, som er knyttet til Laaneforeningerne.

Ligesom den højtærede Landbrugsminister vil jeg udtale min Glæde over, at det er lykkedes i det andet høje Ting — det samme vil forhaabentlig være Tilfældet her — at samle alle Rigsdagens Partier om en Gennemførelse af disse Lovforslag. Jeg havde den Glæde i Sommer under Behandlingen af denne Sag i Udvalget at sidde sammen med to ærede Medlemmer af Folketinget, Hr. Niels Frederiksen og Hr. Holdgaard, og dersom de Herrer havde været Medlemmer af Tinget her i Dag, vilde jeg, med det Samarbejde jeg har haft med dem som Baggrund, have benyttet Lejligheden til at lykønske dem til, at de dog var naaet til det Standpunkt under Sagens grundige og gentagne Behandling, at de saa sig i Stand til at stemme for Forslagene i den Skikkelse, hvori de i alt væsentligt forelaa, da vi behandlede dem i Udvalget. Jeg skal paa det Partis Vegne, for hvilket jeg har den Ære at føre Ordet, anbefale Lovforslagene til Tingets velvillige og hurtige Behandling.

Jensen (Aale): De to foreliggende Lovforslag kunde samles under Fællesbetegnelsen: Krisehjælp til Landbruget. Den ærede Ordfører for Venstre (Hauch), som kom med nogle almindelige Bemærkninger, vilde dog ikke, sagde han, ind paa almindelige Betragtninger over, hvad der var Aarsagen til Landbrugets stærkt forøgede Gældsbyrde. Han udtalte, at Landbrugskrisen ikke var opstaaet ved Svindel i Produktionen, og tillige, hvad der ogsaa er rigtigt, at Markederne i det væsentlige har holdt. Senere sagde han, at den forøgede Gældsbyrde var forbundet med Udvidelser indenfor Landbruget, og det kan naturligvis i nogen Maade være rigtigt, men dog kun i forholdvis ringe Grad. Den stærkt forøgede Gæld er netop en Følge af de meget høje Priser, vi havde paa Produkterne, og derigennem ogsaa paa Landbrugsejendommene, saavel under Krigen som efter Krigen, og det er det, der nu giver Bagslag, hvad man jo maatte være forberedt paa allerede den Gang. At der har fundet Udvidelser Sted indenfor Landbruget, skal ikke nægtes, men der er i hvert Fald for mig ingen Tvivl om, at det er de høje Priser, som er Aarsagen til den stærkt forøgede Gæld.